

ADMINISTRATIYA ROMÂNIA

Organ al Uniunii Generale a notarilor comuna.î și cercuali din România.

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONZABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orașănesc și președintele notarilor.

REDACTIA ȘI ADMINISTRATIYA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE
primnotarul orașului Lugoj.

Cuprinsul:

1. Notarul comunal 2. Guarzii comunali 3. Regulamentul privitor la constatarea Naționalității Române 4. Instrucțiunea de aplicare a regulamentului despre constatarea Naționalității Române a Ministerului de Interne și Justiție	5. Ordonanțe 6. Soluțiune și intrepertări administrative. 7. Publicațiune. 8. Concurs 9 Poșta Redacțiunei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ADRESA

NOTARIATUL

Biblioteca Universitatii

p. u. _____

județul: _____

Cluj

ABONAMENTUL:

Pe 1 an . . . . . 150 Lei
Pe 1/2 an . . . . . 75 Lei

Apare în 1. și 15. a fiecărei luni.

MANUSCRISELE

să primesc până în 10 a luni și nu se înapoiază.

ADMINISTRAȚIA ROMÂNĂ

Organ al Uniunii Generale a notarilor comunali și cercuali din România.

DIRECTOR ȘI REDACTOR RESPONSABIL:
ALEXANDRU BUHA,
consilier orășănesc și președintele notarilor.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
LUGOJ, STRADA BISERICII No. 24.

PRIMREDACTOR:
Dr. ALEXANDRU VASILIE
primnotarul orașului Lugoj.

Notarul comunal.

Intr'un articol anterior, evidențiam diferența dintre notarul comunal din vechiul Regat și cel din Ardeal.

Spuneam cu acea ocazie, că trebuie să se ție seamă de legislațiile disparate ce sunt încă existente azi și, noua reformă de organizare a edificiului administrativ, să se adune din toate acele legislații materialul bun, pentru o orânduire sănătoasă, definitivă și corespunzătoare gradului de cultură.

Au mai fost păreri și ale altora, cari de asemenea au căutat să aducă la cunoștința celor chemați a fi reformatorii vieții administrative, deosebirile actuale între condițiunile de admisibilitate, în aceste funcțiuni din Ardeal și vechiul Regat.

Proiectul actual de reformă administrativă, în întreg cuprinsul Cap. al IX-lea, se ocupă de această importantă funcțiune în organismul administrativ, notarul comunal.

În adevăr art. 83 dă definiția funcțiunii de notar zicând că: „Este agent administrativ și reprezentantul autorității centrale în comuna rurală“, spre deosebire de art. III din „legea pentru organizarea comunelor rurale din 1908“ din vechiul Regat, care înțelegea să dea ca definiție următoarea formă „Notarul comunei este numit de prefect“.

Art de lege XXII din 1886, la parag 69,

pune pe aceeași treaptă socială notarul comunal cu medicii, înglobându-i pe amândoi în acest paragraf. Iată ce spune acel paragraf: „Notarii comunali și medicii atât în comunele mari și mici cât și în orașele cu magistrat regulat, se aleg pe viață“.

Am arătat aceste trei forme de denumire a funcțiunii notarului comunal pentru trei considerente: a) Ca să se vadă cum au înțeles diferite legi de organizare, să clasifice în rangul funcționarilor administrative notarul comunal; b) importanța ce s'a recunoscut acestei funcțiuni; c) personalitatea intelectuală ce s'a creat prin funcțiunea notarului comunal, în concertul celorlalte funcțiuni la sate.

Legea din 1908 — vechiul Regat — făcea din notarul comunal un funcționar la dispoziția prefectului de județ, care, putea să-l numească și înlocuiască după plac prin o simplă decizie. Datorită acestei cauze, în mare parte și condițiunile de admisibilitate în aceste funcțiuni, nu erau cele cari ar fi trebuit să fie, titlul de absolvent de liceu.

Era un rău, care trebuia curmat. De ce? Tocmai din faptul că ei — notarii — reprezentau, ansamblul tuturor legilor și dispozițiilor, cari formau nucleul de conducere a întregii vieți rurale.

În Ardeal, condițiunile de a fi ales și nu-

mit, pe viață notar comunal, erau superioare vechiului Regat, garantând prin aceste continuitate de muncă, capacitatea în muncă și personalitatea funcționarului în această funcțiune.

La noi, nu s'a recunoscut dela început, importanța acestei funcțiuni, din care cauză selecționarea ca și interesul ce trebuia acordat notarului comunal a fost mult scăzută față de aceeași funcționari din Ardeal.

Prin faptul că notarul comunal exercită, aproape toate funcțiunile în comunele rurale, prin dispozițiunile ce sunt în legi și regulamente, constituind aproape singura persoană intelectuală la sat, se impune dela sine ca acestei funcțiuni să i se acorde toată atențiunea obligându-se solicitatorii pentru aceste funcțiuni, să fie cât mai intelectuali și în sensul titlului academic ca și a auto-didacticismului.

Din fericire, au fost și sunt numeroase cazuri de notari comunali desăvârșiți și în activitatea lor de serviciu, ca și în a fi buni îndrumători și luminători locuitorilor rurali.

În Ardeal însă, condițiunile de admisibilitate, cum am arătat în No. 5-6 din această revistă, erau superioare; și se poate observa aceasta din superiorul vieții sătești, în toate comunele din Transilvania. Au colaborat, alături de celelalte autorități pentru înfrumusețarea satelor, a drumurilor bune etc. Acolo notarul comunal era o personalitate.

Oare, legiuitorul actual, ține seamă de aceste considerente în noul proiect de organizare administrativă?

Să spicuiem capitolul IX și să vedem ce va fi notarul comunal, mâine.

Art. 83, după definiția dată notarului înșiră și atribuțiunile pe cari el le are: de a publica legile, regulamentele de administrație publică, ordonanțele, instrucțiunile etc., adăugând două fapte noi și de ajuns de importante în viața viitoare a funcțiunei notarului comunal: e agent administrativ și ofițer de poliție judiciară, putând — în ultima situație — să deție pe înfractorul surprins asupra unui fapt, până când autoritățile superioare vor lua măsurile indicate de lege.

Colegii din Ardeal, în broșura „Material la proiectul de lege administrativă“ redactat cu

prilejul unui congres ținut la Cluj sub conducerea d-lui Dr Ilie Oana fost consilier ministerial, nu se împacă cu denumirea de agent administrativ, intitulându-l în art. 97, din memoriu cu: funcționar administrativ.

Nu împărtășesc această părere, pentru două motive: a) fiind reprezentantul puterii centrale, dela sine se înțelege că e funcționar administrativ, singura reală calitate pe care o are, considerându-se — mai târziu — această demnitate ca o funcțiune cu drepturi și obligații ce decurg din lege, pentru cei ce se numesc funcționari; și b) îndeplinirea dispozițiunilor pe care autoritățile centrale le dă notarului comunal a parte de cele fixate de art. 83 din proiectul de reformă administrativă se vor face în calitate de agent, reprezentant al acelor autorități. Urmează că este o investimântare, mai multă, dată calității lui de funcționar. Și observațiunea — notă — pe care o fac colegii din Ardeal, cari spun că e prea puțin noțiunea de agent, cred, că se datorește faptului de a fi înțeles agent administrativ, ca singura definiție ce se dă notarului comunal, ceea ce cu siguranță n'a fost în concepția legiuitorului actual.

Art. 84, nu e definit. Ce se înțelege prin „asistă la ședințele consiliului comunal și dă sfaturi?“ Ori, ia parte activă la debateri, în calitate sa de notar, cu vot deliberativ după cel consultativ, ori nu. Ca simplu sfetnic, fără ca să se nască o obligație din părerile sale, cred că nu este suficient. În caz că legiuitorul găsește că notarul comunal e apt a fi sfătuitor, trebuie să-l și oblige a traduce în fapt și părerea sa, alături de aceea a restului consiliului comunal.

Nu împărtășesc părerea colegilor din Ardeal, mărturisită în acelaș „memoriu“, la art. 98, ca ședințele să fie prezidate de notarul comunal. Nu prezidate, pentru că ar fi o impunere ce s'ar da părerilor sale în planul consiliului comunal și atunci, consiliul comunal, ar fi o negație, și n'a mai avea personalitatea distinctă în materie de gospodărie comunală, ceea ce nu se poate confunda cu conducerea lucrărilor cancelariei comunei care este și rămâne un atribut al notarului comunal

Art 85. din proiect, e o reeditare a art.

III din legea din vechiul Regat, cu o mică îmbunătățire, anume adausul că se vor numi: „dintre aceia cari îndeplinesc condițiunile“.

De îndată ce prin art. 37 din legea statului funcționarilor publici sau art. 73 din regulamentul acelei legi, se precizează, că nimeni nu poate fi numit într'o funcțiune decât dacă a reușit la un examen de capacitate, dela sine se înțelege și urmează a se înțelege, că și în funcțiunile de notar comunal, se vor numi dintre cei reușiți — în ordinea clasificărilor — și nu după recomandarea prefectului de județ, care și în noul proiect rămâne o personalitate politică și nu una administrativă.

Și în această privință sunt de părere colegilor ardeleni, cari în art. 99 mențin că notarii să fie numiți de prefect dar după recomandarea primpretorilor. În cazul acesta este o garanție că viitorii notari comunali, vor fi funcționari buni, cu atât mai mult cu cât și concursul va fi o reală selecționare. Faptul numirii notarilor comunali de către prefectii de județe, în cazul acesta, ar fi o simplă formalitate și ar fi bine să rămâie așa.

Art. 86 din proiectul reformei administrative față de dispozițiunile statutului funcționarilor publici, e neînțeles. Art. 85 spune astfel: „Pentru a fi numit în funcțiune de notar comunal pe lângă celelalte condițiuni generale ce se cer candidaților la funcțiunile publice, candidatul trebuie să fie diplomat al unei școli administrative, ori să posede diploma oricărei alte școli superioare recunoscute de Stat“.

Ce înțelege legiuitorul prin: „trebuie să fie diplomat al unei școli administrative, sau să aibă diploma unei școli superioare recunoscute de Stat“?

S'ar înțelege aceleași condițiuni, cari se cer în Ardeal candidaților a ocupa aceste funcțiuni anume, acele prevăzute în art. de lege XX din 1909, care la paragr. 3 spune: „în postul de notar comunal și cercual nu va putea fi numit decât cel ce a terminat în mod regulat cursul comunal administrativ și va fi susținut cu succes examenul administrativ comunal“.

Cine are dreptul a urma cursul administrativ? o spune paragr. 1 din aceeași lege: „persoanele cari au terminat opt clase liceale,

sau școli reale superioare, sau o școală medie de acelaș rang, sau un institut militar corespunzător și toți aceștia, după ce au făcut un an practică la o cancelarie notarială.

Acelaș lucru l-a înțeles legiuitorul când spune. „diplomat al unei școli administrative sau să posedă diploma oricărei alte școli superioare recunoscute de Stat“? nu se poate ști. Însă decizia Ministerului de Interne No. 8802 din 9 Februarie 1924, în chiar art. I precizează că sunt chemați la examenul de capacitate și notarii comunali, pentru ca art. 2, din aceeaș decizie să spuie că trebuie să fie cel puțin absolvent a patru clase liceale.

Deci între art. 86 din proiectul reformei administrative și decizia sus amintită, este un conflict, care urmează a fi tranșat de parlament, odată cu discutarea — pe articole — a proiectului citat.

Mă realizez în totul, la art. 100 din „memoriul“ funcționarilor din Ardeal, cari cere ca o condiție, sine qua non, a absolvirii liceului.

Art. 81 din proiect, se referă la pedepsele de aplicat notarilor comunali și cari sunt funcționarii superiori vizați în acest articol.

Revin și de data aceasta la sistemul de aplicat pedepse în viața funcționarilor publici.

Trebuie create grade de jurisdicție în materia pedepselor. Aplicarea unei pedepse, fără posibilitatea funcționarului pedepsit, de a protesta — într'o formă legală — contrar hotărârei ce s'a dat în prima instanță de judecată, e acțiune arbitrară, în directă contrazicere și conflict cu dreptul ginților de a se apăra drepturile indivizilor.

Legea statutului funcționarilor publici, încă are caracterul de arbitraj în dispozițiunile art. 51 din lege sau art. 92 din regulamentul lege, cari înșiră pedepsele ce urmează a se aplica funcționarilor vinovați, fără a indica — în vre-un articoli din întreg cap. 5 din lege sau 3 din regulament — căile de atac contra primelor hotărâri date.

Al. 6 al articolului 103 din regulamentul lege, prevede că funcționarul învinuit se va apăra singur, în instanța, înscris sau verbal sau va fi apărat de un funcționar din aceeaș administrație.

Al. 2 al art. 108 din acelaș regulament e și mai inexplicabil. Ce spune acel alineat?: „deciziunile comisiunii disciplinare . . . sunt definitive și executorii“. fără a indica vreo cale de apel sau recurs. Face dovada, acest aliniat, că s'a avut în vedere numai pedeapsa ce se dă funcționarului, nu și dreptul lui sfânt de apărare și de a ataca hotărârile date, la a doua sau a treia instanță.

Am insistat mai mult asupra acestui art. din proiectul reformei administrative — art. 89 — ca și asupra art. din legea și regulamentul statutului funcționarilor publici, pentru a arăta graba care s'a pus în a se făuri legea și regulamentul ei fără a se fi observat dispozițiunile articolului de lege XXII din 1886, despre care am vorbit — pe larg — în No 9 din Septembrie 1923, al revistei „România administrativă“.

Trebue știut că funcționarul public nu e un rob, sau persoană la dispozițiunea funcționarilor superiori sau a arbitrajului lor.

Dela umilul funcționar — întâiul în treapta ierarhică — și până la cel mai înalt grad, toată această mulțime de albine muncitoare, fiecare — în parte sau colectiv — sunt celule din marile organism al statului. Și după cum fiziologicește, nu se poate avantaja sau apăra, o parte, din organism, fără a se perturba întregul ansamblu, tot așa o nedreptate ce se creiază unei celule, are repercutări asupra organismului tot.

Trebue revizuit întreg cap. din lege și regulament privitor la pedepsele disciplinare, și

introduse gradele de jurisdicție în această materie, în baza principiului equității, singurul razim al progresului și nu al arbitrajului.

Art. 94 din proiectul lege, trebue mai clar redactat. Gradațiile notarilor comunali, în cazul că nu se constituie o ierarhie, și din această funcțiune în întreg corpul administrativ, trebue bine precizat. La fiecare doi ani, automat să survie gradația, care să fie fixă, 30% asupra salariului, până la o leafă corespunzătoare cu un grad din administrația centrală.

Trebue, sub raportul material, în caz că nu-l pot avea pe cel moral, acești funcționari, avantajați și pentru ușurarea vieții lor zilnice, dar și pentru stimulul care trebue să fie la baza muncii.

Și acum ca încheiere: trebue înălțată funcțiunea de notar comunal la rangul, pe care îl are și îl dă activitatea socială și atribuțiunile de serviciu.

E poate singura funcțiune educatoare în masa poporului și pentru corespuns acestei chemări, trebue format un magistrat și din notarul comunal ca și din restul funcționarilor administrativi.

Legiuitorii trebue să reflecteze asupra legilor din teritoriile atipite și să ia — de acolo — tot ce poate fi mai renovator, mai util și mai democrat, în interesul superior al ordinii și muncii în Statul nostru și numai atunci carul Statului va merge sigur spre progres.

Virgil Ionescu Darzeu
Director, Ministerul de Interne.

„Guarzii comunali“.

Se apropie anul, de când în comunele rurale, se face paza de zi și noapte, cu persoane plătite de comună, prin contribuția locuitorilor proporțional cu venitul fie-căruia — numiți Garzi comunali.

Pază ideală ca formă, în fond însă are dificultăți. A descrie actuali guarzi comunali, este zadarnic, fiindu-ne cunoscuți. Este de ajuns a spune: nu corespund scopului. Acești agenți de

poliție sunt luați din drojdea societății, căci nu convine unei persoane onorabilă a face pe camericul, pe servitorul, ori măturătorul postului de geandarmi sau primării. Nici pe factorul postal, a trimite ordine din o comună la altă, lăsând serviciul de polițist în plata Domnului.

Astfel că din aceste cauze guarzi comunali sunt recrutați din elemente cari nu corespund misiunii.

Cum ar trebui să fie?

Guarzi comunali să fie recrutați din oameni supuși chemări sub arme. Adecă — la recrutările ce se fac anual din fiecare comună — să se recruteze tineri, cari se facă un an sau 6 luni la corp serviciul militar, iar 2 ani în comuna sa natală ca guard comunal, supus pentru abateri sau neexecutare de ordine, jurisdicțiunii și penalității justiției militare, — puși la dispoziția viitorului funcționar administrativ din o comună rurală cu pregătire superioară mediului în care se află — având ca șef militar în comună, viitorul șef al garnizoanei, în cea ce privește partea tehnică militară.

Ei vor fi echipați și asermentați din veniturile comunale, cu care se plătesc azi guarzi comunali, și vor primi o diurnă echivalentă soldei și hranei unei persoane, după dispozițiile legii militare.

Aceștia vor fi în comunele rurale adevărate „manu militari“. Cu aceștia s'ar putea face o reală poliție rurală în comune; cu aceștia s'ar putea executa toate dispozițiile legilor referitoare la poliția generală — însă autoritățile civile locale sub al căror ordin se află, în comuna rurală, se aibă cultura arătată de Dl Dr. Iuliu Pascu profesor universitar, prin revista „România Administrativă“ Nr. 2/1924.

Călărașii din trecut, puși la dispoziția subprefectului aceluși timp, ar fi corespuns necesităților administrative ale aceluși timp, dacă sub-

prefectul ar fi avut capacitatea preconizatului viitor subprefect licența ori doctoratul în drept.

Guarzii comunali, — recrutați în condițiile de mai sus, ar fi o adevărată „manu militari“ în comunele rurale. Cu aceștia, poliția generală a statului ar putea pune capăt bandelor ce atacă la drumul mare în unele localități, etc. etc

Recrutați și dați comunelor ca și geandarmii în termen de azi — puși sub directă autoritate a șefului administrativ civil din comună, — sub comanda garnizoanei — ar fi o adevărată poliție rurală așa cum a înțeles legiuitorul din . . . care a făcut legea poliției rurale.

Geandarmilor de azi, dându-li-se însărcinări numai în cea ce privește poliția generală a statului, așezați în unele centre, de unde să facă razii în toate direcțiile: — o mișcare continuă a poliției generale a statului aflată la sate, — iar nu închiderea ei între zidurile unei comune rurale, — ar corespunde scopului — ar preintimpina furturile, tâlhăriile, etc. etc. — ar fi o adevărată poliție de veghe, iar nu o poliție de semn în vatra satelor.

La cererea autorității municipale, geandarmii ar putea interveni cu mai multă autoritate, luând sub a lor comandă, întreaga garnizoană locală, — în cazuri excepționale . . .

14 Aprilie 1924.

*Un notar
din Oltenia Regatului.*

REGULAMENT

privitor la constatarea naționalității române.

CAPITOLUL I.

Dobândirea de drept și pierderea naționalității române.

§ 1. Dispozițiuni generale.

Art. 1. — Constatarea condițiilor cerute prin art. 56 și următorii din legea promulgată prin „Monitorul Oficial“ No. 41 din 24 Februarie 1924, pentru dobândirea de plin drept a naționalității române, se va face în conformitate cu dispozițiunile prezentului regulament.

§ II. Dobândirea de drept a naționalității române.

Art. 2. — Sunt și rămân cetățeni români fără a fi obligați să îndeplinească vreo formalitate, locuitorii de mai jos, cari până la data de 24 Februarie 1924, exclusiv nu vor fi optat pentru o altă naționalitate:

1. Toți locuitorii din Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Marămuș, cari aveau indigenatul (apartenența) la ^{18 Noiembrie} 1 Decembrie 1918;

2. Locuitorii din Basarabia supuși ruși, cari la data de ^{27 Martie} ^{9 Aprilie} 1918, aveau domiciliul administrativ după legile în vigoare în Basarabia;

3. Persoanele originare din Bucovina, Transilvania, Banat, Sătmar, Crişana şi Maramureş, domiciliate la data Unirii în vechiul regat, întrucât posedau indigenatul (aparţinerea, apartenenţa sau competenţa), într' una din comunele din teritoriile menţionate ;

4. Persoanele cari la data Unirii deşi nedomiciliate în vreuna din comunele din Bucovina, Basarabia, Transilvania, Banat, Crişana, Sătmar şi Maramureş, erau însă născute în acele comune din părinţi domiciliaţi acolo

Domiciliul părinţilor se constată pentru Bucovina, Transilvania Banat, Crişana, Sătmar şi Maramureş prin indigenatul comunal, iar pentru Basarabia prin domiciliul administrativ ;

5. Românii de origină din teritoriile fostului imperiu rus, şi din cele atribuite Statelor Sârbo-Croate-Sloven, Cehoslovacia, Polonia, Italia, Austria şi Ungaria, cari vor fi optat pentru naţionalitatea română înaintea autorităţilor locale din aceste State sau a oricărei autorităţi române ;

6. Locuitorii din comunele cari la stabilirea sau rectificarea fruntariilor trec de sub suverenitatea unui alt Stat sub suverinitatea Statului român, întrucât întrunesc condiţiunile cerute prin categoriile de locuitori de sub No 1 şi 2.

Art. 3. — Dobândirea naţionalităţii române în condiţiunile prevăzute mai sus de către soţ şi părinte atrage după sine obţinerea acelei naţionalităţi pentru soţia şi copiii aflaţi sub puterea părintească.

§ III. Pierderea naţionalităţii române.

Art 4. — Sunt considerate a fi pierdut de drept naţionalitatea română persoanele din categoriile de sub art. 2 cari înainte de 24 Februarie 1924, au optat pentru o altă naţionalitate sau au renunţat la naţionalitatea română.

Ministerul de interne este în drept de a lua măsurile necesare faţă de persoanele cari optând pentru o altă naţionalitate, nu vor fi părăsit ţara în cele 12 luni acordate dela data opţiunei.

Aceste persoane vor putea să ridice bunurile lor mobile de orice natură, fără a fi impuse pentru aceasta la o taxă de ieşire.

Dela data opţiunii sau renunţării ele sunt obligate pentru tot timpul cât vor mai petrece în ţară să se conformeze legilor şi regulamentelor privitoare la străini.

Art 5 — Locuitorii din comunele cari la stabilirea sau rectificarea fruntariilor ar trece sub suveranitatea unui alt Stat, pierd naţionalitatea română din momentul retrocedării afară dacă ei îşi strămută de fapt domiciliul pe teritoriul Statului român sau optează pentru naţionalitatea română.

Art. 6. — Opţiunea sau renunţarea soţului atrage după sine pe aceea a soţiei, iar opţiunea şi renunţarea

părinţilor atrage după sine pe aceia a copiilor mai mici de 21 ani.

Opţiunea şi renunţarea pentru minorii fără părinţi aflaţi sub tutelă se va face de tutor.

§ IV. Despre opţiuni şi renunţări la naţionalitate.

Art. 7 — Cu începere dela 24 Februarie 1924, declaraţiunile de opţiune pentru o naţionalitate străină sau de renunţare la naţionalitate, în cazurile şi termenele îngăduite de legi sau convenţiunile internaţionale ratificate de Corpurile leguitoare, se vor face numai în formă autentică şi înaintea autorităţilor împuternicite după lege a constata consimţământul şi a autentifica actul.

Art. 8. — Autorităţile competente a constata consimţământul şi a autentifica actele de opţiune sau renunţare sunt :

1. In vechiul regat conform legii din 1886 pentru autentificarea actelor :

- a) Tribunalele de judeţ ;
- b) Judecătoriile de ocol.

2. In Ardeal, Banat, Crişana şi Maramureş conform cu § 53 din art. de lege XXXV din 1874, modificat prin § 7 al art. VII din 1886, notarii publici.

3. In Bucovina.

a) In conformitate cu dispoziţiunile § 111 din norme de jurisdicţie austriacă (legea din 1 August 1895 f. 1 i. No. 111), judecătoriile de ocol.

b) In conformitate cu dispoziţiunile § 1 şi 2 din regulamentul notarilor publici, (legea din 25 Iulie 1871 f. 1 i. No. 75), notarii publici

4. In Basarabia.

a) De notari publici conform legii notariale ruse din 1886 şi menţinută prin art. 47 şi următorii din decretul-lege din 6 Octombrie 1918 ;

b) Judecătorii de ocol în localităţile unde nu sunt notari publici.

Art 9 — Autoritatea care autentifică declaraţiunea de opţiune sau renunţare, după ce va verifica indentitatea declarantului, va menţiona pe declaraţiune actele cari au servit la stabilirea identităţii.

Art. 10. — Declaraţiunea se va face în 6 exemplare, din cari numai 3 vor fi liberate declarantului.

Atât autoritatea care a autentificat declaraţiunea cât şi persoana care a făcut opţiunea sau renunţarea, sunt obligate fiecare din ele să trimită câte un exemplar autentificat primăriei comunei unde domiciliază declarantul şi prefecturii judeţului respectiv.

Art. 11 — Prefecturile judeţelor sunt obligate să comunice ministerului de interne toate declaraţiunile de opţiune sau renunţare. Acesta făcând cuvenitele tablouri, le va înainta prin ministerul afacerilor străine, guvernelor Statelor în favoarea cărora s'a optat

Art. 12. — Autoritățile și declaranții cari nu se vor conforma art. 10 și 11 de mai sus, se vor pedepsi cu amendă dela 5 000 lei la 20.000 lei,

Amenda se pronunță de tribunal, după cererea ministerului public.

Art. 13. — Declarațiunea de optare sau renunțare este definitivă. Odată făcuta ea nu mai poate fi retrasă

Se exceptează opțiunea sau renunțarea pentru persoanele prevăzute în art. 6 dacă au dreptul după lege sau după convențiuni de a opta sau renunța în numele lor propriu.

Art. 14. — Opțiunile sau renunțările făcute înainte de 24 Februarie 1924, fie că au rezultat dintr'o declarațiune autentică, fie că au rezultat din declarații sau acte sub semnătură privată sau numai din fapte din cari se poate deduce neîndoelnic voința și hotărârea de a opta, sunt și rămân valabile și au de efect pierderea naționalității române.

Art. 15. — Sunt considerate ca asemenea fapte de opțiune:

a) Inscrierea în listele electorale pentru Parlament, comună, județ sau altele asemenea dintr'un Stat strain, urmată de exercitarea dreptului la vot;

b) Primirea unei funcțiuni publice sau intrarea în armata unui alt Stat fără învoirea guvernului român;

c) Orice declarațiune făcută pentru a obține repatrierea din România în altă țară.

Art. 16. — Autoritățile cari până la data de 24 Februarie 1924 au primit declarațiuni de opțiune pentru o naționalitate străină, precum și de renunțare la naționalitatea română, făcută de persoane născute pe teritoriul Statului român, sunt obligate să le înainteze primăriilor comunelor unde s'au născut acele persoane, spre a se face mențiuni pe actul lor de naștere.

În acest scop, ministerul de interne prin prefecturile de județe și poliție va da o largă publicitate acestei dispozițiuni.

Primăriile, prin prefecturile de județe respective vor aduce la cunoștința ministerului de interne toate declarațiunile de opțiune ce posedă

Art. 17. — În străinătate declarațiunile de opțiune pentru naționalitatea română sau de renunțare la această naționalitate se va face tot în forma autentică înaintea legațiunilor sau consulatelor române, cari le vor comunica ministerului de afaceri străine pentru ministerul de interne.

Art. 18. — Declarațiunea de manifestarea voinței de a deveni cetățean român și de lepădarea cetățeniei străine prevăzute de art. 7 din lege nu este supusă dispozițiunilor din acest paragraf.

CAPITOLUL II.

Constatarea naționalității.

§ 1. Organele de constatare.

Art. 19. — Organele administrative însărcinate cu constatarea naționalității sunt:

a) În Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș: Primarii municipiilor, primari orașelor cu consiliu și primpretorii, fiecare în circumscripția lor;

b) În Bucovina: Primarul în orașul Cernăuți și prefectii de județe în comunele din circumscripția lor;

c) În Basarabia: Comisiuni compuse în orașele reședințe de județ din primarul orașului ca președinte, șeful poliției locale și un cetățean localnic desemnat de ministerul de interne, iar în celelalte comune din subprefect ca președinte, comandantul companiei de jandarmi și un cetățean localnic desemnat de ministrul de interne.

Lucrările de birou se vor face de către funcționarii primăriei sau și autorității administrative.

Art. 20. — Instanța de apel contra încheierilor organelor administrative prevăzute la art. precedent va fi o comisiune care va funcționa pe lângă Curtea de Apel respectivă.

Comisiunea se compune dintr'un consilier al Curții de Apel numit de ministerul de justiție cu aprobarea consiliului de miniștri cu titlul de președinte și din 2 delegați numiți de ministerul de interne deasemenea cu aprobarea consiliului de miniștri.

Art. 21. — În caz de împiedicare a președintelui sau asesorilor de-a lua parte la lucrările comisiunii de apel, se va desemna alții în locul lor, în modul arătat mai sus.

§ II. Constatarea naționalității române în comunele urbane nereședințe (târguri) și comunele rurale din teritoriile alipite.

Art. 22. — Pentru pregătirea și facilitarea lucrărilor de constatare a cetățeniei române, primarii comunelor urbane nereședințe (târguri) și comunelor rurale din teritoriile alipite vor întocmi în termen de 30 zile dela publicarea în Monitorul Oficial a prezentului regulament liste în cari vor înscrie pe toate persoanele cari locuiesc în comună la data formării acestor liste și cari intrunesc condițiunile prescrise de art. 2 din prezentul regulament și nu vor fi optat pentru vre-o altă naționalitate.

Listele vor fi întocmite în trei exemplare, după modelul alăturat la acest regulament.

Art. 23. — Un exemplar din liste va fi afișat la primărie îndată după încheierea lor.

Operațiunea afișării se va constata printr'un proces-verbal dresat de priuarul comunei. Listele vor sta afișate cel puțin 30 zile.

Art. 24. — Orice persoană și autoritate publică, în termenul dela art. 23 vor putea cere noi înscrieri, ștergeri sau rectificări în aceste liste adresând în scris reclamațiunile lor primarului comunei. Acesta le va prezenta spre rezolvare organelor administrative prevăzute la art. 25.

Art. 25. — După expirarea termenului fixat la art. 23. primpretorii în Ardeal, prefectii de județe în

Bucovina și comisiunile prevăzute la alin. c. de sub art. 19 pentru Basarabia se vor transporta după un itinerariu de mai înainte stabilit în fiecare comună și vor îndeplini acolo lucrările prevăzute la art. 27 în zilele, orele și ordinea pe cari mai de înainte le vor aduce la cunoștință locuitorilor prin publicațiuni afișate la primăriile respective precum și la orice alte mijloace consacrate de obiceiurile locale.

Art. 26. — Primarii comunelor vor pune la dispozițiunea organelor mai sus arătate celelalte 2 exemplare de liste pregătitoare precum și toate cererile și reclamațiunile primite.

Ei vor putea prezenta înscris în acelaș timp sub formă de note, referate sau memorii, ori ce observațiune ar avea de făcut asupra cererilor sau reclamațiilor primite.

Art. 27. — Organele administrative dela art. 25 vor examina mai întâiu toate cererile și reclamațiile ivite, pronunțându-se asupra lor prin încheeri motivate scrise pe fiecare reclamațiune și trecând în liste pe cei noi admiși.

Vor proceda apoi la verificarea listelor întocmite de primar ștergând pe acei pentru cari vor constata că nu au dreptul de a figura în liste.

În acest scop vor cerceta registrele și actele aflate în archiva primăriei și acelea cari se vor obține dela alte autorități stabilind astfel situația fiecărei persoane care a putut dobândi de drept naționalitatea română.

Pentru îndeplinirea acestor operațiuni nu este nevoie de citare și ascultarea părților interesate.

Cu toate acestea însă numai în cererile de înscriere, rectificări sau ștergeri atunci când autoritatea administrativă ar simți trebuință de unele lămuriri va putea chema și asculta pe părțile interesate, va lua note scurte de arătările lor, putând chiar opri la dosar actele originale prezentate sau copii certificate de parte și vizate de autoritate.

În toate cazurile organele administrative sunt în drept de a chema pentru orice informațiune pe foștii sau actualii funcționari comunali și administrativi în măsură de a cunoaște statul personal al locuitorilor.

Art. 28. — După terminarea lucrărilor în fiecare comună se va încheia un proces-verbal în care se va menționa rectificările făcute precum și numele celor noi înscriși și al celor șterși. La acest proces-verbal se va alătura un exemplar din listele provizoriu rectificate și certificate de autoritatea care le-a verificat.

Procesul-verbal va arăta apoi numărul total al persoanelor înscrise în liste, cari au întrunit condițiunile de dobândire a naționalității române. Tot în procesul-verbal se va face mențiune și de numele persoanelor ale căror cereri sau reclamațiuni au fost respinse.

Procesul-verbal va fi semnat de autoritatea administrativă care a făcut verificarea și contrasemnat de primar.

Art. 29. — Al treilea exemplar din liste rectificat și certificat de organul administrativ se va afișa la localul autorității comuna'e prin îngrijirea primarului care va constata operațiunea prin proces-verbal.

§ III. Constatarea naționalității române în orașele din teritoriile alipite.

Art. 30. — În orașele cu municipii și în orașele cu consiliu din Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș, în orașele reședințe de județ din Basarabia și în orașul Cernauți din Bucovina, constatarea naționalității române se va face de către organele prevăzute la art. 19, lit. a, b și c.

În Ardeal și Bucovina primarul va putea da delegațiune exprișă pentru efectuarea totală sau parțială a lucrărilor unuia din membrii comisiunii interimare sau consiliului comunal.

În comisiunile pentru Basarabia primarul nu poate da o asemenea delegațiune. În caz de împiedicare lucrările vor fi îndeplinite de cel în drept a-l înlocui, potrivit legii comunale.

Art. 31. — În termen de 30 zile dela publicarea acestui regulament se vor forma liste în trei exemplare de toate persoanele cari locuiesc în comună, întrunesc condițiunile prescrise de art. 2 din prezentul regulament și nu vor fi optat pentru o altă naționalitate.

Art. 32. — Un exemplar din aceste liste va fi afișat la localul primăriei timp de 30 zile. Operațiunea afișării se va constata printr'un proces verbal.

Art. 33. — Înăuntrul termenului de mai sus, orice persoană sau autoritate publică va putea cere noui înscrieri, ștergeri sau rectificări în aceste liste, adresând în scris reclamațiunile lor primarului comunei.

După expirarea termenului de o lună organele administrative dela art. 30 vor examina toate cererile și reclamațiunile ivite, pronunțându-se asupra lor, prin încheeri motivate, scrise pe fiecare reclamațiune.

Pe măsura rezolvării reclamațiunilor, se va face și în celelalte 2 exemplare de liste, rectificările cuvenit, înscriind pe noui admiși și ștergând pe acei cari nu au dreptul să figureze în liste.

Art. 34. — După terminarea lucrărilor, primarul va încheia un proces-verbal prin care va constata numărul celor rămași buni înscriși în liste precum și numele persoanelor ale căror cereri sau reclamațiuni au fost respinse.

La acest proces verbal se va alătura un exemplar din listele provizorii cu rectificările introduse, certificate și semnate de el.

Art. 35. — Un exemplar identic cu aceasta se va afișa la localul primăriei.

Operațiunea afișării va fi constatată prin proces-verbal încheiat de primar, care va îngriji ca lista să rămână afișată timp de 30 zile.

Art. 36. — Procesele-verbale prevăzute de art.

28 și 34 din acest regulament, se vor păstra în arhiva primăriei împreună cu listele alăturate lor.

Art. 37. — Listele alăturate la procesele-verbale rămân definitive în privința persoanelor pentru cari nu s'a făcut apel în termenul legal.

§ IV *Constatarea naționalității persoanelor domiciliolate în vechiul regat.*

Art. 38. — Persoanele prevăzute în art. 2, No 1, 2, 3 și 4 din prezentul regulament, domiciliolate în vechiul regat, sunt obligate pentru constatarea naționalității, ca în termen de 40 zile dela publicarea lui în Monitorul Oficial, să aducă la cunoștința primarului în comunele rurale, a prefectului de poliție sau a polițaiului în comunele urbane, denumirea comunei și a județului unde au avut indigenatul sau domiciliul administrativ la data unirii sau unde au fost născute, spre a fi înscrise în listele de naționalitate ale acelei comune.

Cererea va fi însoțită de toate actele doveditoare

Prefecții de poliție și polițaii, iar primarii comunelor rurale prin intermediul prefecturii județului, vor înainta de urgență aceste cereri primăriei comunei indicate de petiționar.

Art. 39. — Autoritățile comunelor respective vor rezolva aceste cereri după distincțiunile din art. 26, 26 și 33 din regulament.

Art. 40. — Incheierile organelor administrative asupra cererilor prevăzute în articolele precedente se vor comunica de îndată petiționarilor prin intermediul prefecturii dela care s'a primit cererea sub luare de dovadă

Dovada se va trimite primăriei respective. Odată cu rezultatul cererei, se va indica și data când expiră termenul de 40 zile în care au dreptul să facă apel.

§ V. *Căile de atac în contra incheierilor de constatarea naționalității române.*

Art. 41. — Orice persoană nemulțumită pentru admitere, omiterea sau respingerea înscrierii sale sau a altuia în liste, va putea face apel la comisiunea de apel.

Acelaș drept îl are atât ministerul de interne cât și ministerul public

Apelul este scutit de orice taxe de timbru.

Art. 42. — Apelul se declară la primăria locală în termen de 40 zile libere dela data afișării listelor de care se vorbește în art. 29 și 35 din acest regulament sau dela data comunicării în cazul art. 39.

Art. 43. — Primăria va înainta comisiunii de apel, în termen de 5 zile dela înregistrare, petițiunea de apel însoțită de cererea sau reclamațiunea apelantului adresată organelor de constatare, precum și orice alte acte din arhiva primăriei în legătură cu cererea.

Art. 44. — Atât primarul cât și orice autoritate pot face observațiuni odată cu transmiterea dosarului sub formă de notă, referat sau memorii.

Art. 45. — Comisiunile de apel sunt obligate a cerceta și rezolva apelurile în termen de cei mult 30 zile socotite dela data înregistrării la comisiunea de apel,

Această cercetare se va face fără citarea părților, numai pe temeiul actelor din dosar, a motivelor arătate în cererea de apel sau în memoriile cari i-se vor prezenta.

La nevoie părțile reclamante vor putea fi chemate spre a fi ascultate sau li se va putea cere să producă și alte acte.

Art. 46. — Comisiunea de apel va putea cere dela orice autoritate să facă cercetările ce le-ar socoti necesare sau să-i comunice și actele de cari va avea nevoie cum și de asculta sau a face să fie ascultate, în cazuri importante, orice persoane i-ar putea da informațiuni utile.

Art. 47. Deciziunile comisiunii de apel se dau cu majoritate de două voturi.

Art. 48. Hotărârile comisiunilor de apel se pronunță cu drept de recurs în casație.

Recursul se va declara la greșa comisiunii în termen de 20 zile libere dela pronunțare.

Art. 49. — Președintele comisiunii va înainta înaltei Curți de casație recursul împreună cu dosarul cauzei.

Art. 50. — Curtea de casație va judeca aceste recursuri de urgență în camera de consiliu, după actele dela dosar și memoriile scrise ce-i se va prezenta

Părțile nu vor fi citate.

În caz de casare, Curtea de casație va judeca și fondul.

Art. 51. — Deciziunile înaltei Curți de casație vor fi trimise comisiunii de apel dela care s'a primit recursul împreună cu dosarul.

Art. 52. — Hotărârile comisiunii de apel în contra cărora nu s'a făcut recurs, precum și deciziunile înaltei Curți de casație vor fi comunicate de către președintele comisiunii de apel primăriilor dela care s'a primit apelul, spre a le trece în registrul de constatarea naționalității române.

CAPITOLUL III.

Despre registre și certificate de naționalitate.

Art. 53. — În fiecare comună primarul va întocmi un registru de naționalitate în care se vor trece în ordine alfabetică după listele atașate la procesul-verbal, numele tuturor persoanelor a căror naționalitate română a fost constatată.

În registre se va înscrie numele capilor de familie, soția trecându-se în rubrica soțului și copiii minori în aceea a părinților.

Art. 54. — Acest registru se va întocmi în timpul celor 30 zile de afișare a listelor pentru scurgerea termenului de apel.

Art. 54. — Acest registru se va întocmi în timpul celor 30 zile de afișare a listelor pentru scurgerea termenului de apel.

Art. 55. — Prefecții în Bucovina, subprefecții în Basarabia și prim-pretorii în Transilvania, Crișana, Banat și Maramureș, vor verifica registrele din comunele circumscripțiunii lor certificând identitatea lor cu listele.

Art. 56. — În registre se vor face ulterior toate modificările impuse de hotărârile comisiunilor de apel, deciziunile Curții de casație și cele rezultate din aplicarea art. 62 din acest regulament.

Ștergerile din registru se vor opera făcându-se numele printr'o linie astfel ca el să se poată încă citi, notându-se în drept, numărul hotărârii care a dispus ștergerea și numărul sub care ea a fost înregistrată la arhiva primăriei.

Adaugirile de persoane se vor face la finele registrului notând în dreptul fiecărui adăugiri temeiurile ca și pentru ștergeri.

Art. 57. — Autoritățile comunale sunt datoare să libereze certificate după registrul de naționalitate întocmit conform art. 53 și următoarele.

Art. 58. — Certificatele de naționalitate vor fi întocmite conform modelului anexat la acest regulament.

Ele vor putea servi înainte tuturor autorităților pentru dovedirea naționalității române.

Art. 59. — Nici o altă autoritate administrativă sau polițienească nu este îndrituită a libera acte sau certificate de naționalitate afară de ministerul de interne în cazurile anume prevăzute la art. 61 din acest regulament.

Toate actele sau certificatele de naționalitate liberate înainte publicării acestui regulament sunt nule, afară de acele liberate de autoritățile judecătorești în temeiul decretelor legi ratificate prin art. 133 din Constituțiune.

Dispozițiuni finale.

Art. 60. — Persoanele cari întrunind condițiunile prevăzute de art. 2, No. 3 și 4 ar avea domiciliul în altă comună din teritoriile alipite decât aceea în care a avut indigenatul sau domiciliul administrativ ori în care au fost născute, pentru constatarea naționalității lor vor urma procedura prevăzută la art. 38 și următorii din acest regulament.

Art. 61. — Persoanele prevăzute de art. 2, alin. IV și V din regulament, cari n'au domiciliul în țară, vor putea cere constatarea naționalității române adresând cererii ministerului de interne și alăturând toate actele pentru dovedirea condițiunilor cerute de lege.

Ministerul constatând temeinicia cererii va libera un certificat de naționalitate petiționarului.

Art. 62. — Numele persoanelor a căror naționali-

tate a fost constatată în modul prevăzut la art. precedent, vor fi trecute într'un registru alfabetic care se va ține de ministerul de interne

În registru se va nota și domiciliul fiecăreia din aceste persoane.

Art. 63. — Locuitorii cari nu vor fi cuprinși în registrele comunale de naționalitate întocmite conform rânduelilor acestui regulament nu vor mai putea dobândi naționalitatea română, decât prin unul din mijloacele arătate la art. 7 și urm. din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române

Se exceptează locuitorii cari, având dobândită de drept naționalitatea română potrivit art. 2 din prezentul regulament, nu au fost cuprinși în registrul de naționalitate din cauză că erau absenți dela domiciliu.

Aceștia vor putea cere oricând dela autoritatea comunală competentă un certificat de naționalitate cu drept de apel la tribunal, în termen de 40 zile libere dela refuzarea certificatului, și de recurs la casație în termen de 20 zile libere dela pronunțarea sentinței tribunalului.

Autoritatea comunală cu autorizațiunea prealabilă a ministerului de interne, va libera asemenea certificate numai celor cari având domiciliul în comună vor proba că au fost absenți în timpul întocmirii listelor.

Toate persoanele cărora li s'a constatat naționalitatea în condițiunile aliniatelor precedente vor fi înscrise în registru de naționalitate.

Art. 64. — Ministerul de interne de acord cu cel de justiție, va da instrucțiuni pentru plămurea dispozițiunilor regulamentului de față, indicând și normele ce va mai crede necesare pentru a asigura aplicațiunea lor.

De asemenea ministerul de interne va fixa datele când se vor desfășura comisiunile de apel pe măsura ce acestea își termina lucrările.

Art. 65. — Imprimarele necesare comunelor pentru aplicarea regulamentului vor fi procurate de către autoritățile comunale.

Cheltuelile de personal și material și alte cheltueli ocazionate de aplicarea prezentului regulament precum indemnitațiile zilnice pentru organele administrative și membrii comisiunilor de apel, etc., vor fi suportate de ministerul de interne.

Art. II. D. ministru al justiției este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a dispozițiunilor acestui regulament.

Ion I. Brătianu, Dr. D. Anghelescu, Vintilă I. Brătianu, General de corp de armă Artur Vaitoianu, G. G. Mărzescu, Al. Lapedatu, General de divizie Georg Mărdărescu, N. D. Chirculescu, N. N. Săveanu, Tancred Constantinescu, I. Inculeț.

Comuna .....

Județul .....

Listă pregătitoare

No. curent	Numele și prenumele locuitorului	Numele membrilor familiei care-i urmează de drept în privința naționalității (soție și copii aflați sub puterea părintească) cu arătarea datei nașterii lor	Arătarea condițiilor pe temeiul cărora dobândește nașterea aromână	Observațiuni
1				
2				
3				

Art. 58 din regulament.

MODEL DE CERTIFICAT

Regatul României

Primăria comunei ....., județul .....

No. ....

Anul ....., Luna ....., Ziua .....

Certificat de naționalitate

Noi, primarul comunei ....., județului, ...

atestă că D¹⁾ ....., de profesiune .....din²⁾ ....., județul ....., ^fica ^{lui}3)precum și ....., soția sa⁴⁾ ....., născutăla⁵⁾ ....., în⁶⁾ ....., și

copii lor:

1. 7) ....., născut la⁸⁾ ....., în⁹⁾ .....

2. " ....., " ....., " .....

3. " ....., " ....., " .....

4. " ....., " ....., " .....

5. " ....., " ....., " .....

au naționalitatea română, fiind înscrși la No. ....
în registrul de naționalitate întocmit în conformitate
cu dispozițiunile art. 53 și următoarele din regulamen-
tul privitor la constatarea naționalității române.

L. S.

Primarul comunei,

10) .....

Notar,

11) .....

NOTE: 1) Numele și prenumele

2) Localitatea.

3) Numele și prenumele părinților.

4) Numele și prenumele soției titlului certificatului.

5) Data.

6) Localitatea.

7) Numele.

8) Data.

9) Localitatea.

10) Semnătura primarului.

11) Semnătura notarului.

Jurnal al consiliului de miniștri

Consiliului miniștrilor, în ședința sa dela 15 Aprilie 1924, luând în deliberare referatul d-lui ministru al justiției sub No. 20.239 cu care depune proiectul de regulament ce a întocmit cu privire la constatarea naționalității române.

În temeiul înaltului decret regal No. 1.541 din 6 Aprilie.

Decidem :

Art. I. — Incuviințează provizoriu, sub rezerva aprobării ulterioare a M. S. Regelui, următorul

INSTRUCȚIUNI

privitoare la aplicarea regulamentului pentru constatarea naționalității române.

Potrivit dispozițiilor art. 56 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române, publicată în Monitorul Oficial No. 41 din 24 Februarie 1924, locuitorii țării cari intră în una din categoriile dela punctele 1—8 ale acestui articol urmează să fie considerați de plin drept ca cetățeni români, fără a fi obligați să îndeplinească vreo altă formalitate.

Pentru locuitorii țării cari intră în vreuna din categoriile cuprinse în punctul 2 și 2 și 5—8 din articolul amintit, constatarea condițiilor de fapt cari trebuiesc să fie îndeplinite pentru a putea dobândi de plin drept naționalitatea română în conformitate cu dispozițiunile art. 56 și următorii din legea amintită mai sus se va face în conformitate cu dispozițiunile regulamentului privitor la constatarea naționalității române, aprobat prin jurnalul consiliului de miniștri No. 774 din 15 Aprilie 1924 și publicat în Mon. Of. No. 85 din 17 Aprilie 1924.

Cu constatarea naționalității acestor locuitori cuprinși în art. 2 din regulament sunt însărcinate organele administrative și instanțele de apel prevăzute la art. 19—21 din regulament.

E de remarcat că asemenea organe administrative și instanțe de apel se instituie numai în teritoriile alipite, nu și în Vechiul Regat.

În consecință naționalitatea persoanelor domiciliare în Vechiul Regat, cari au avut la data Unirii îndigenatul (aparținerea) sau domiciliul administrativ într'una din comunele din teritoriile alipite sau a fost născute într'una din aceste comune, urmează să fie constatată de către organele administrative, eventual de instanțele de apel competente în acele teritorii, în modul prevăzut la art. 38—40 din regulament.

În acest scop, cel mai târziu până la 17 Mai 1924, primarii tuturor comunelor din teritoriile alipite vor întocmi liste pregătitoare de constatarea cetățeniei,

în trei exemplare, depe modelul alăturat la art. 32 din regulament.

Primarii nu vor înscrie în aceste liste pregătitoare decât persoanele cari locuiesc în comună la data formării listelor și posedă totodată apartinerea (indigenatul) respectiv domiciliul administrativ în aceeaș comună sau au fost născute acolo.

Persoanele domiciliate în altă comună din teritoriile alipite, decât în cari își au apartinerea (indigenatul) respectiv domiciliul administrativ sau în cari sunt născute, urmează ca, în conformitate cu dispozițiunile art. 60 și 38 din regulament, să fie înscrise în listele de naționalitate ale comunei în care își au apartinerea (indigenatul) respectiv domiciliul administrativ sau a comunei în care au fost născute.

Indigenatul (apartinerea) trebuie probat că a fost avut la data Unirei.

În timpul dela Unire și până în prezent nici o persoană n'a putut obține indigenatul (apartinerea) într'o comună din Bucovina, Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș, decât dacă a avut indigenatul (apartinerea) în altă comună din acele teritorii.

În consecință indigenatul (apartinerea) dobândit în timpul dela Unire și până în prezent de către persoane cari până atunci n'au avut indigenatul (apartinerea) în vre'o comună din teritoriile de mai sus nu are nici o valoare nici față de comună, nici față de Stat.

Posesorii unui asemenea indigenat urmează să se conforme legilor și regulamenteor privitoare la străini. Ei nu vor putea obține naționalitatea română, decât prin naturalizare, în conformitate cu dispozițiunile art. 7 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române.

Se mai atrage atenția că persoanele cari în conformitate cu legile austriace sau ungare au pierdut înainte de Unire, cetățenia acestor State, au pierdut în acelaș timp și apartinerea comunală, astfel că, chiar în cazul când din lipsă de informațiuni sau din eroare s'a emis a fi șterse din registrul indigenilor comunei, nu mai pot fi socotite ca având apartinență acolo. În consecință nu au devenit cetățeni români.

De asemenea străinii sari voiau că devină cetățeni austriaci sau unguri și obținuseră înainte de Unire dela vreo comună asigurarea că vor fi primiți ca indigeni comunal, nu pot fi considerați că au dreptul de apartinență.

Persoanele cari locuiesc în vreuna din comunele din Transilvania, Banat, Crișana, Sătmar și Maramureș și pretind că au obținut în mod tacit dreptul de apartinere într'o comună din teritoriul român, potrivit paragraf 10 din legea comunală ungară, cari însă anterior au avut indigenatul în vreo comună rămasă azi în teritoriul Statului ungar, vor putea fi înscrise în liste numai dacă se va constata că ele nu și-au menținut indigenatul în acea din urmă comună, con-

tribuind încontinuu la sarcinile ei sau menținând formal legături cu ea.

Textele de legi privitoare la apartinerea, în vigoare în teritoriile foste ungare, sunt reproduse la pagina 45—51, cele relative la indigenat, în vigoare în Bucovina, la pagina 53—58 din broșura, cuprinzând primul regulament pentru aplicarea dispozițiunilor Tratatelor de pace și a anexelor lor, regulament a cărui aplicare e suspendată și care este abrogat prin legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române și prin noul regulament privitor la constatarea naționalității române.

În aceeaș broșură sunt redade la pagina 83—84 dispozițiunile codului civil român relativ la domiciliu, iar la pagina 65—70, 71—82 și 85—91 legea rusă relativ la pașapoarte, regulile privitoare la supușenia rusă și unele dispozițiuni legale rusești relativ la actele de stare civilă și de stare socială în legătură cu domiciliul administrativ.

Domiciliul administrativ în Basarabia este locul unde cineva pe baza slujbei sau a ocupațiunilor, a profesiunii sau a averii imobiliare, și are așezarea sta-tornică sau instalarea casnică, fiind înscris în listele clasei din care făcea parte.

Membrii tuturor claselor sociale erau obligați a se înscrie în listele clasei din care făceau parte. Obligația aceasta e prevăzută în legile stărilor sociale (tomul IX corpul de legi ruse și în anexa specială a ei.)

Evreii până în 1917 erau obligați a nu locui permanent decât în anumite gubernii în limitele zonei permise.

Aceste restricții relativ la evrei le-a desființat în 1917 guvernul provizoriu prin legea 400 din 20 Martie 1917, publicat în colecția de legi No 70 din 29 Mai 1917.

În sfârșit la 1 August 1919 (decretul-lege No. 2.743 din 2 Iulie 1919, publicat în Mon. Of. No. 62 din 4 Iulie) s'au introdus în Basarabia art. 87—97 din codul civil român relativ la domiciliu.

Domiciliul administrativ, pe baza legilor anterioare lui 1 August 1919, se constată astfel :

Mai întâi, din faptul că interesații aveau așezarea stabilită sau instalația casnică determinată de funcțiunea, profesiunea, ocupațiunea permanentă sau de proprietăți imobiliare, precum și de intențiunea lor de a se stabili acolo, intențiunea care se probează prin înscrierea în condicile clasei sociale din care făceau parte.

Domiciliul administrativ se mai probează printr'un pașaport intern liberat într'o localitate din Basarabia. De asemenea pașapoartele pentru străinătate liberate dela cancelaria guberniei Basarabiei, dovedesc faptul că persoana avea domiciliul în acea gubernie.

La poliție se țineau condici în cari se treceau persoanele ce locuiau acolo cu pașaport intern intru-

cât avea domiciliul administrativ în altă localitate. Depe aceste condici se vor constata persoanele cari aveau domiciliul administrativ în altă gubernie decât în Basarabia.

Domiciliul cuiva se constată și din condicile mitricale unde erau trecute și domiciliile părinților. De asemenea pot servi de bază și listele de sorțari (tabele de recrutare) cari se fac domiciliul tinerilor pe baza actelor mitricale și catagrafiilor.

După cum se vede, unele persoane puteau avea domiciliul administrativ fără a avea domiciliul real (de fapt) în Martie 1918.

În afară de domiciliul administrativ se mai cere și proba supușeniei ruse la data Uniri, de oarece și străinii puteau obține domiciliul administrativ chiar înainte de a deveni supuși ruși.

Supușenia anterioară rusă se va dovedi prin unul din următoarele acte:

Listele de depunerea jurământului, fie către Țarul Nicolae al II-lea, fie către guvernul provizoriu.

Coborâtorii ce au depus jurământul vor atașa și actele mitricale;

Listele persoanelor chemate să tragă sorți sub imperiul rus;

Recensămintele generale făcute sub imperiul rus.

Probarea calității de nobil ereditar sau personal prin certificate liberate de Mareșalatul gubernial sau de cel local al nobilimii;

Probarea calității de cetățean de onoare ereditar;

Străinii cari au dobândit supușenia rusă vor produce foaia originală de depunerea jurământului la cancelaria gubernială sau, în lipsă, certificatul dela autoritățile cari păstrează arhiva gubernială.

*

Nu vor fi trecute în listele de naționalitate persoanele cari vor fi optat pentru vreă altă naționalitate sau vor fi renunțat la naționalitatea română, întrucât aceste persoane sunt considerate a fi pierdut de drept această naționalitate în conformitate cu dispozițiunile art. 4 și 13 și următorilor din regulament.

În ce privește actele și faptele din cari se poate deduce opțiunea, cari sunt prevăzute în art. 15 din regulament, în special declarațiile făcute pentru a obține repatrierea din România în altă țară, rămâne ca organele administrative însărcinate cu constatarea naționalității să aprecieze dacă din asemenea acte sau fapte se poate deduce neîndoelnic voința și hotărîrea de a opta.

Cu începerea dela 24 Februarie 1924, declarațiunile de obțiune sau renunțare la naționalitate se pot face numai în conformitate cu dispozițiunile art. 47-53 din lege respectiv 7-17 din regulament.

*

Înscrierea persoanelor în listele de naționalitate se va face în ordinea alfabetică după numele de familie.

*

La 17 Mai 1924 un exemplar din listele pregătitoare întocmite și încheiate de primari urmează să fie afișate în comună timp de 30 zile.

Înlăuntru termenului de mai sus se vor putea cere noi înscrieri, ștergeri sau rectificări în aceste liste, în conformitate cu dispozițiunile art. 24 și 33, alin. 1, și 38 din regulament.

*

La 16 Iunie 1924 vor începe să funcționeze neapărat organele administrative însărcinate cu constatarea naționalității, în conformitate cu dispozițiunile art. 25 și 33, alin 2 din regulament

După terminarea verificării listelor potrivit dispozițiunilor art. 25-27 respectiv a examinării și rezolvării cererilor și reclamațiunilor potrivit art. 33 din regulament se vor încheia procesele-verbale prevăzute la art. 28 și 34 din regulament.

Un exemplar din liste, rectificat și certificat se va afișa din nou timp de 30 de zile la localul primăriei, potrivit dispozițiunilor art. 29 respectiv 35 din regulament, în vederea exercitării căilor de atac prevăzute la art. 41 și următorii din regulament.

În timpul celor 30 de zile de afișare pentru scurgerea termenului de apel, în fiecare comună primarul va întocmi și un registru de naționalitate, a cărei identitate cu listele se va certifica potrivit dispozițiunilor art. 55 din regulament.

Nici o modificare ulterioară nu se poate face în registrul de naționalitate decât în baza unei hotărîri a Curții de apel, a unei deciziuni a Curții de casație sau, în fine, a unei deciziuni a ministerului de interne, în cazurile prevăzute la art. 63 din regulament, în care se admite o înscriere în registrul de naționalitate a persoanelor cari nu au fost cuprinse în acest registru din cauza absenței lor dela domiciliu în timpul întocmirii listelor.

Depe registrele de naționalitate se vor elibera certificate de naționalitate, în conformitate cu dispozițiunile art. 57 și următorii din regulament.

Persoanele cari nu vor fi trecute în registrele de naționalitate nu vor mai putea dobândi naționalitatea română decât prin naturalizare, în conformitate cu dispozițiunile art. 7 și următorii din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române.

Se exceptează locuitorii prevăzuți de art. 63, alin. din regulament.

*

Organele administrative însărcinate cu executarea regulamentului privitor la constatarea naționalității sunt datoare să execute din oficiu și fără întârziere toate lucrările date în competența lor prin regulament.

Ele sunt mai ales datoare să verifice din oficiu existența condițiilor cerute pentru dobândirea naționalității române, folosindu-se în acest scop de constatările ce vor face din registrele comunale sau cerând

informațiuni dela alte autorități competente sau din actele, documentele sau alte dovezi prezentate sau pe cari le vor cere, în caz de trebuință, și dela particulari.

Dobândirea de plin drept a naționalității române nu scutește, în caz de reclamațiuni, de obligațiunea de a prezenta toate actele necesare pentru dovedirea condițiunilor de mai sus, atunci când autoritate administrativă ar simți trebuință de unele lămuriri.

În cazul când verificarea acestor condițiuni ar necesita o corespondență cu autorități străine, organele de mai sus se vor adresa ministerului de interne, care la rândul lui va sesiza ministerul afacerilor străine pentru a obține informațiunile pe cale diplomatică.

Orice situație pentru care nu se va găsi o deslegare precisă în regulament sau în instrucțiunile de față, urmează să fie supusă ministerului de interne pentru a obține instrucțiuni speciale.

Organele administrative prevăzute de regulament sunt de asemenea obligate să ia toate măsurile pentru a executa îndatoririle ce le sunt puse prin regulament în termenele fixate.

În caz de dificultăți vor raporta din timp ministerului de interne pe cale ierarhică.

*

Instrucțiunile de față abrogă și înlocuiesc pe deplin instrucțiunile publicate la pagina 21—33 din broșură, cuprinzând vechiul regulament pentru aplicarea dispozițiunilor Tractatelor de pace și anexelor lor.

ORDONANȚE.

Ministerul de Interne Direcțiunea comunală.

No. 9262 din 2 Mai 1924.

Domnule primar!

Din lucrările relative la veniturile comunale primite la Minister, spre aprobare, am constatat că, în general, legea asupra maximului nu a fost înțeleasă așa cum se cuvenea, din care cauză comunele nu au reușit să realizeze veniturile de cari au absolută nevoie la susținerea administrației lor.

De asemeni, am constatat din dese plângeri adresate Ministerului, că modul cum a fost aplicată citata lege de organele comunale, a provocat nemulțumiri legitime în rândul contribuabililor.

Este adevărat, că această stare de lucruri se datorează între alte cauze și faptului că nu există încă nici o lucrare de specialitate, care să îndrumeze organele comunale spre cunoașterea dispozițiunilor legale, cari reglementează chestiunea veniturilor comunale.

Pentru a răspunde unei necesități adânc simțită, Dl Ion Rădulescu, subdirector în direcțiunea comunală din acest Minister, a întocmit o lucrare complectă asupra veniturilor comunale, care după cum se vede din Tabla de Materii aici anexată este de cea mai mare importanță și de o remarcabilă utilitate, și de sigur trebuie să existe în cancelaria fiecărei primării, pentru ca toți funcționarii să poată fi în măsură să cunoască principiile și regulile cari guvernează materia atât de importantă a veniturilor comunale.

Lucrarea este intitulată » *Noțiuni elementare despre veniturile comunale*. Explicarea teoretică și prac-

tică a legii asupra maximului în legătură cu legile cu caracter financiar. Colecțiunea legilor cari autoriză comunele a înființa taxe și contribuțiuni».

Aceasta lucrare fiind la cules (litere) și pentru a se știi exact numărul de exemplare ce trebuiesc tipărite am onoare vă ruga să binevoiți a ne comunica în cel mai scurt timp posibil numărul de exemplare necesare pentru serviciile și bibliotecă acelei Primării

Costul unui exemplar nu se poate calcula încă până la primirea răspunsului Dv., întrucât va depinde de numărul de exemplare în care se va tipări.

Din acest motiv veți aprecia că, cu cât numărul de exemplare comandate va fi mai mare, cu atât prețul va fi mai mic.

Aproximativ, un exemplar va costa circa 70 Lei.

Vă rugăm deci să binevoiți a lua dispozițiuni pentru procurarea sumelor necesare cari vor servi la acoperirea costului exemplarelor comandate și cari sumele veți înainta pe adresa. Imprimeria Statului Chișinău (Basarabia).

Subsecretar de Stat

Franassovici.

Tabla de materii.

Prefața de Dl Constant. Georgescu, profesor conf. de finanțe la facultatea de drept din București, deputat, membru în comisia de legislație fiscală și adunării deputaților.

Introducere.

Partea I. Cap. I. Considerațiuni generale asupra principiilor statornicite prin legea asupra maximului ta-

xelor și contribuțiilor comunale în legătură cu legile cu caracter financiar . . .

Cap. II Procedura pentru înființarea taxelor și contribuțiilor comunale . . .

Cap. III Constatarea și așezarea contribuțiilor și taxelor comunale . . . Perceperea veniturilor comunale . . . Urmărirea veniturilor comunale . . .

Cap. IV. Căile de atac contra actelor relative la înființarea, constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale . . .

Cap. V. Discuțiunea art. 5 din legea maximului.

Partea II. Norme pentru înființarea contribuțiilor în baza art. 1, asupra obiectelor impozabile, prevăzute în tabloul anexat la legea maximului. Obiecte impozabile cu caracter mixt.

I. Impuneri calculate asupra valorii locative a localurilor cari servesc la exercițiul unei profesii, comerț, industrie, etc.

II. Impozitele pe aparatele pentru fabricarea băuturilor spirituoase.

III și IV. Contribuțiuni pentru actele de stare civilă

V. Impuneri pe materiale de construcții și reparațiuni de clădiri în orașe.

VI. Impozitul pe articolele de lux și cheltueli somptuoare.

VII. Impuneri pe firme și vânzătorii ambulanti

VIII. Impuneri pe vehicule.

IX. Impuneri pe vânzările de vite.

X. Impuneri pe călători de hoteluri și vizitatorii stațiunilor balneare și climatorice.

XI. Impozitul pe venitul caselor de joc la noroc.

XII. Impozitul pentru serviciul de pompieri.

XIII. Impozitul pe valoarea mărfurilor. Tabloul

de obiectele impozabile asupra cărora comunele rurale sunt autorizate a înființa contribuțiuni

Partea III. Cap I Principiile generale cuprinse în art. 4. din legea maximului.

Cap. II. Serviciile de interes general pe cari comunele le pot înființa

Cap. III. Normele după cari se vor calcula taxele ce pot percepe comunele pentru folosirea bunurilor din domeniul public.

b) Norme de calculare a taxelor pentru diferite servicii prestate de comună.

Cap. IV. Dispozițiunile ce trebuie să cuprindă regulamentele pentru funcționarea serviciilor comunale.

Cap. V. Constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor din taxe comunale.

Partea IV. Discuțiunea art. 7 din legea maximului. Legile speciale în baza cărora comunele sunt autorizate a înființa taxe și contribuțiuni. Expunerea de motive din legea asupra maximului, taxelor și contribuțiilor comunale. Ordine circulare instructive. Legea pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale din 20 Februarie 1887 cu modificările din 9 Aprilie 1889

Regulamentul legii pentru constatarea, perceperea și urmărirea veniturilor comunale din 28 Aprilie 1887.

Legea pentru urmărirea din 21 August 1922. Legea pentru înființarea pășunilor comunale din 24 Septembrie 1920 Legea asupra impozitului pe spectatoarele din 1 August 1921. Proiect de lege pentru paza de zi și de noapte în comunele rurale din 1924. Legea de expropriațiune pentru cauză de utilitate publică din 20 Octombrie 1864, cu modificările din 1900 și 27 Iunie 1923. Tabloul de comunele rurale din întreaga Țară declarate stațiuni balneare și climaterice (Art. 6 legea maximului .

Soluțiuni și întrepreri administrative.

Intrebare I. Fiind vorba de o cestiune asupra căreia — din partea celor interesați au fost date diferite păreri, dar nici unul nu este sigur de cele, ce afirmă — rog, binevoii a ne răspunde la următoarea întrebare :

„Ce taxe poate incasa un notar pentru o cerere, în care se petiționează la judecătoria liberarea unui certificat de succesiune amăsurat art. XVI. din anul 1894“ ?

Diferitele păreri exprimate între noi notarii sunt cam următoarele :

1. Se incasează taxa de cereri către oficiul cărții

funduare conform regulamentului asupra tnxelor — titlul II punct 9.

2. Se incasează taxa de contract conform titlul II. punct 4.

3. Se incasează taxa conform titlul II. punct 5.

4. Se incasează taxa conform titlul II. punct 10

Vă rog să ne arătați, care este punctul de vedere al D. V. ? Noi credem, că se vor incasa taxele contractelor, căci certificatul de succesiune încă este un contract, doar că poartă alt nume.

Este adevărat, că cererea certificatului — primo loco — are intențiunea de a scuti pe interesați de chel-

tuelile cu notarul public, dar cred, că este imposibil, ca pentru o astfel de cerere să se incaseze taxele titlului II. punctul 9 sau 10. Căci se poate admite, ca după o cerere asupra unei succesiuni de 20.000 Lei să se incaseze 80 Lei, iar după o succesiune de Un milion Lei — iarăși 90 Lei ?

Rugăm — binevoiiți a ne da deslușirile necesare.

Răspuns: Aveți dreptul a incasa taxa pentru cerere și separat taxa conform titlul II p. 5 a regulamentului pentru documentul de invoială a erzielor respectivi, cuprins în cerere și declarând în el prețul averii primite.

Intrebare II. Binevoiiți, Vă rog a-mi da răspuns la următoarele întrebări :

1) Un June închee căsătorie cu o jună, despre care, junele a știut că a trăit în relațiuni de dragoste cu un alt june, ba ii s'a spus chiar ca fate este gravidă.

La 6 luni dupa incheerea căsătorii, soția dă naștere unei fetițe pe care am înregistrat-o ca legitimă pe numele ambilor soți.

Acum după 2 ani, femeea mai dând naștere unui copil, soțul cere ca primul să se șteargă de pe numele lui, la ceea ce soția — pentru linistea casnica — încă s'ar învoi. Care ar fi procedura de ștergere ?

2. O pereche, trăind în concubinaj li s'a născut un copil. Tatăl natural cere ca copilul să-l fie 3 luni neînregistrat, în care timp pot închea căsătoria, ca apoi după căsătorie să se înregistreze copilul ca legitim. E posibil aceasta ?

Răspuns: ad 1. Copila fiind indusă în registrul botezaților foarte corect ca legitimată, nu se mai poate rectifica introducerea pe calea administrativă, decât în baza unei sentințe judecătorești.

Ad. 2. Ca să fie noul născut înregistrat ca legitimi ori nelegitim, — nu decide ziua înregistrării, ci ziua nașterii și așa acest copil ori când s'ar înregistra, trebuie introdus în registrul botezaților ca nelegitim. Însă recunoscându'l tatăl natural de a'l său, în urma căsătoriei se va putea legitima.

Intrebarea III. Cu onoare Vă rog să binevoiiți a ne comunica în revista Dv. răspunsurile la următoarele întrebări :

1. Sunt de 2 ani scriitor comunal, dar nu sunt denumit. Am dreptul de carnet de tren cu reducere de 50% pe C F. R. sau nu ?

2. Eu am 4 clase școală civilă, pot merge la cursul notarial cu școală acea sau nu ?

Rog să binevoiiți a ne comunica răspunsurile la întrebări aceste.

Răspuns: Ad 1. nu. Ad 2 nu.

Intrebarea IV. Acum conscriem aditionalele taxele maxim com. pro 1924 în baza legii promulgată în monit ofic. Nr. 66/923 și cum în anul trecut am avut-o

mulțime de calamități — ca să nu ne facem și lucru zadarnic, Vă cerem prețiosul Dtră sfat și răspuns la următoarele :

1. a) Dacă avocatul, comerciantul, industriașul etc. intenționat spre a eluda legea și-a dat jos firma indicativă, — avem dreptul a-l impune la taxe comunale după aceea, — sau în baza cărei legi sau sau ordin îl putem sili a-și afișa firma cu indicația meseriei sau comerțului său? Căci unul dintre avocați a zis că își dă firma indicativă jos, deoarece pe el îl cunosc și-l vor cerceta clienții și fără aceea, deci nu va mai solvi și taxa aceea.

Tot asemenea mai mulți comercianți, dintre cari unii susțin — că fiindu-i firma scrisă numai cu numele — nu are a solvi nimic, ce privește felul comerțului — consumătorii îl pot observa din vitrină.

b) Avem câțiva proprietari mari, cari asemenea au protestat impunerea taxelor asupra teascurilor (de stors struguri etc.) și a cazanelor de fert rachiu — pe motivul că le folosesc numai pentru productul propriu. — credem, că de și își lucră numai si-eși, au favorul a nu da vamă altora. menționăm însă că își dau prunele spre cules, așezat în vase și fiert — unor oameni — cari în urmă detrag 1/2-a parte din rachiul produs, prin urmare se poate înțelege și în felul acela, că ferb și produsul altora, deci întrebăm : sunt aceștia impozabili ?

c) Firma avocatului scrise : se poate lua ca scrisă in mai multe limbi? Și în acest caz poate fi taxată chiar și cu maximul taxei de 8000 lei (bineînțeles redus conform stărilor locale) ?

2. Statutul nostru județan edilitar (Építészeti szabályrendelet) pentru comunele mici și mari la §-ul curent zice : Ori ce edificare pe teritoriul comunei se poate face numai cu autorizația eliberată de instanța I-a (Primpretorul).

La case de locuit cu 2 camere, culină și cămară, precum și edificii economice — al căror cuprins trece peste 100 metri — face oculata Primpretorul sau locșitorul său, la cea sub 100 mtr. se încredințează primăria comunei respectivă

Acest statut este în vigoare din 1909 în coace și în senzul acesta s'a și practicat până acum de curând, când dl. Primpretor a trecut aceste limite și s'a transportat în comune îndepărtate făcând oculata și la astfel de edificii al căror cuprins era chiar și sub 80—70 mtr. prin care eludând cu dela sine putere prescrierile statutului a îngreunat partida cu spese superflue, de altă parte a scurtat pe notar în drepturile sale (admițind statutul taxn de oculată în favorul efepțitorului).

Ce este de făcut în cazul acesta, — ca fiecare să rămână între marginile drepturilor sale ?

3. Avem un grelier comunal, care a fost ales de atare sub era maghiară prin 1915 de către reprezentanța comunei.

În 1918 în timpul revoluției l'am ocrotit și reținut

având familie grea, ba în restimp am stăruit de i s'a îmbunătățit salariul fiindcă nu căpătam altul mai bun.

Ne revenind consiliul comunei din era Română asupra stabilității lui — de a i-o recunoaște, — este acea validă de sub era maghiară? sau se poate privi de acceptată tacit?

Mă indeamnă la eruirea stării de drept a acestui fapt, că numitul de un timp încoace a început a fi cam agresiv, dă dovezi de neîncredere mai adăugând că e evreu — carele după cât m'am convins îl subvenționează de-ai lor — numai ca se poată sta aici . . .

Intrebăm: în caz că'l delătur, — poate forma drept de escontentare față de comună?

4. Comuna noastră ca centru de plasă contribuie cu $\frac{1}{2}$ -a parte din speșele bugetului de circumscripție înființat după legea unificării contribuțiilor de stat, — eară cealaltă $\frac{1}{2}$ -a parte o prestatu toate la olaltă celea 15 comune cari aparțin acestei circumscripții.

Perceptorul după înaintarea bugetelor comunale s'a trezit că din suma bugetată (12,000 lei) nu i-se ajunge și pt. paza Percepției și a recurs la Pretură, eară Pretura a impus comunei noastre ca până va lua dispoziți — să preste paza de noapte la Perceptorat — sub răspunderea materială a primarului și notarului.

Cum comuna noastră prestă: I-a $\frac{1}{2}$ -a din suma întreagă și II-a neavând alt izvor de câștig decât aditivele și taxele comunale sub al cărei povară populația abia mai răsuflă, am zis că e just — ca acel serviciu, să'l preste celealalte comune cari sunt într'o stare materială mai bună și sunt 15 la olaltă, — Primpretorul zice că e lege și comuna e datoare a'l presta acel serviciu fiind Perceptoratul aici.

E drept, că legea e lege, însă trebuie — aplicată în mod just!

Intrebăm: Unde să recurgem și în care formă, — ca se ne ușurăm de sub aceasta povară? Căci populația sbeară sub greutățile ce trebuie zilnic să le preste.

Vă rugăm respectuos, binevoiți a ne răspunde în coloanele mult prețuitului nostru organ „Administrația Română” — cu posibilă urgență.

Răspuns: ad 1. a. Numai advocații sunt siliți a-și pune firma afară, altul nimeni și așa, dacă nu au firmă nu se pot inpuce cu taxa firmelor.

Daca firma constă numai din numele respectivului, are să fie inpus cu taxe conform p 24 al tarifului taxelor.

Ad 1. b. Cazanele și teascurile trebuie inpuce cu taxe și atunci, când acelea se folosesc numai pentru productul propriu.

Ad 1. c. Aceasta firmă se consideră de două firme fiind în doua limbi scrisă.

Ad 2. Primpretorele care eliberează permisul de zidire în baza acelor constatate de Primăria comunală, are totdeauna dreptul de supraveghiere și revizie asupra lucrărilor Primăriei, ceea ce reiese și din statutul Dv.

Primăria (antista) constată faptul la fața locului și eventual opinionează ori nu, eliberarea permisului de zidire, Primpretorele însă ia asupra sa răspunderea toată atunci, când dă permisul.

Prin urmare, Primăria în tot cazul are să constate faptul, pentru ce notarul și membrii comisiunii locale nu pot fi scurtați în diurnele lor, iar Primpretorul poate eși la fața locului totdeauna spre a controla procedura antistiei. E drept, că nu-ar trebui să se facă în baza statului spre a scuti proprietarii de spese multe, dar procedura Primpretorului este corectă

Ad 3 Intru cât grefierul comunal este ales definitiv în baza statului comunal la postul sistemizat de grefier, atunci dânsul rămâne în postul său ca ori care alt funcționar ales pe durată vieții.

Dând însă semne de neîncredere față de cele oficioase, se poate destitui din post pe cale disciplinară. ceea ce și în trecut, în deosebi azi, este o procedură ușoară; — în acest caz, nu are nici un drept la escontentare.

Ad IV. Dispozițiunile făcute și măsurile luate de Primpretor sunt în baza ordonanțelor corecte dar și juste, pentru că, comuna Dv. având Perceptoratul în loc, este scutită de speșele cu încasarea dărilor (salarile și altele a funcționarilor și personalului pentru încasarea și manipularea dărilor) precând acelea comune nu beneficează de acest favor, contrar pe lângă cheltuielile avute, mai participă și la speșele Perceptoratului. — Puteți înainta jalba pe calea ierarehică Ministerului de Interne, credem însă, ca e de prisos — și fără rezultat.

Intrebare. V. Vă rog respectuos să binevoiți ami comunica răspunzând la următoarele întrebări în care cauză și acud porto și timbre, și anume:

1. Numele de botez al unguirilor și nemților se induce în matricula de stat numai în limba română? și dacă da, atunci unde se poate căpăta un conspect al numelor străine traduse în limba română?

Vă rog a-mi răspunde deslușindu-mă în cauză.

Răspuns: Relativ la legea matricolă din Ardeal și Banat nu avem dispozițiuni noi; toate cele vechi sunt în vigoare.

Prin urmare aveți de a induce în registrele matricole numele de botez numai românește, iar cel de familie, cum este în fapt.

Numele de botez în românește îl găsiți în instrucția legii matricole de până acuma (exp. Miklós=Nicolae, Vincze=Vichentie, Péter=Petru etc.)

Intrebarea VI. Cu onoare Vă rog să binevoiți a ne comunica cât de urgent că în hotărîrea asupra taxelor comunale să poate ieicta taxă și asupra spiritului și beuturilor spirtuoase, în gazete a fost răspândită vestea că beuturile spirtuoase sunt impuse din

partea statului și n'ar putea fi impusă cu taxă comunală tot de asta opiniune sunt și autoritățile noastre centrale.

Vă rog a clarifica chestia asta pe bază legală și a ne răspunde cât de curând că cum stă chestia asta.

Răspuns: Nu avem nici lege, nici ordonanțe, nici ore care dispoziție legală relativ la aceste taxe, nici că se poate nici că nu se poate arunca taxa pentru beuturi. E drept că Statul incasează taxe pentru beuturi. și se zice, că Comuna nu poate incasa, însă legea maximului nu oprește; contrar art. IV. din lege p. b) autorizează Comunele a înființa diferite taxe pentru ori care serviciu. Comuna (antista) este obligată a controla beuturile din punct de vedere sanitar și făcând acest serviciu, — poate înființa taxe

În multe comuni sunt înființate aceste taxe și foarte bine, pentru ca în comunele mai mici este unicul izvor de venit, alte taxe și-așa nu aveți. Prefectura sigur va aproba hotărârea consiliului.

Intrebarea VII. Rog să binevoiți a-mi da răspuns la următoarea întrebare:

Un comerciant cu brevet de meserie pentru vinderea galanteriilor e dator cu impozit. Pentru asigurarea datoriei i-am sechestrat toată marfa, evaluându-se în prețul circular de azi și nefiind destulă pentru acoperirea sumei datorate. În decursul procedurii de incasarea dărei, prin Judecătoria de ocol se prezintă cu pretenziune un alt comerciant din altă comună protestând sechestrarea pe motivul că marfa este a lui și e dată în comision meseriașului datorit, pe care conform contractului prezentat îl susține cu comision de 3 ani. Pe baza acestui motiv Judecătoria absolvă marfa de sub sechestrul, iară eu am rămas fără darea plătită. Este ceva modalitate că dela acest comerciant al meu, care este total sărac în ce privește obiectele de sechestrat, dar totodată este cel mai mare comerciant de galanterii în comună, ca să pot incasa darea.

Fiindcă în cercul meu am mai multe cazuri de acestea cu onoare Vă rog binevoiți a-mi da lămurire în numărul proxim.

Răspuns: Dacă comerciantul în comision nu are nimic, puteți zălogi plata lui ca vânzător în comision (percentele) și dacă nu se ajunge, cere și descrierea dării, faceți propunerea însă imediat, să fie proprietarul mărfii inpus la dare în care caz, nu perdeți ceea ce ar avea comerciantul în comision de plătit.

Intrebarea VIII. Cu onoare Vă rog să binevoiți a-mi comunica, că ordinul ministerial No. 9924, 924 referitor la estradarea alor 10 hect pământ arător învățătorilor cu un preț maximal drept întregirea salariului se referă și la noi notarii?

S'a făcut vr'un demers în privința aceasta?

Răspuns: Da; am cerut dispoziție de la Ministrul de agricultură, chestia însă nu este încă rezolvată.

Intrebare IX. Rog informațiuni că pentru depunerea examenului de stat ce calificăție se cere? Diploma de notari ajunge sau nu?

Cu onoare Vă rog binevoiți a da răspuns la întrebările de mai sus în proxima revistă.

Răspuns: Pentru depunerea examenului de Stat se cere absolvirea Universității; diploma de notar nu e de ajuns spre a putea fi admis la depunerea examenului de Stat.

Intrebare X. 3 orfani din notariat voesc a și schimba numele de familie, nevoind a purta numele tatălui lor, care nu a fost despărțit de mama lor. Despărțirea s'a efectuat după nașterea lor. Mama orfanilor a repausat. Vă rugăm a ne comunica unde avem să înaintăm rugarea. Cu o vorbă care e procedura.

Răspuns: Copii majori pot cere schimbarea numelui de familie la Ministerul de Interne. Copii minori tot așa cu aprobarea Sedrei orfanale. Observăm însă, ca numele de familie nu se poate schimba conform ordonanței Ministerului de Interne din 9. Martie 1896 No. 23908. De aceea încercați cu o cerere.

Intrebarea XI. 1. Am aflat din matricola parochială de nașteri, cumcă o parte mare de cazuri de nașteri nu sunt însemnate la oficiul stări civile, — pot cere dreptul de înregistrare ulterioară înainte de a fi dați în judecată conform § 85 din Legea civilă, eventual care e procedura?

2. Un copil născut illegitim și ne îndus încă în matricola civilă — cum se poată cere legitimarea?

3. O femeie a cărui bărbat a fost prinsonier — din concubuiaj a născut un copil. Copilul este înregistrat pe numele tatălui legitim — căsătoria sa desfăcut prin divorț.

Fiind că tatăl illegitim îl recunoaște de a lui — care ar fi procedura ca copilul să se legitimeze cu tata lui illegitim deoarece căsătoria este deja și încheiată între dânșii.

Răspuns. 1 Aveți de a cere înregistrarea ulterioară din oficiu la Dl. Primpretor ca autoritatea competentă pentru fie care caz separat. Înregistrarea nu stă în legătură cu procedura judecătorească, aceea poate urma și după înregistrare, ceea ce aveți a o face imediat după ce v-a venit la cunoștința cazul de sus.

2. Copilul trebuie mai întâi înregistrat ca illegitim și atunci întrucât îl recunoaște tata natural de al său, se poate cere ulterior legitimarea lui în urma căsătoriei parinților.

3. Acest copil poate primi numele tatălui natural (aveocrat) numai pe calea procedurii judecătorești întrucât tata lui legal (prinsonarul) se învoește la schimbarea numelui și întrucât tata natural îl recunoaște de al său.

PUBLICAȚIUNE.

Subprefectul județului Timiș-Torontal. Nr. 159—924.

Nr. 4277—1924.

Publicațiune.

Pentru ocuparea locurilor vacante ale primei trepte din ierarhia serviciului administrativ de județ, potrivit art. 78 din regulamentul legii pentru statutul funcționarilor publicii publicăm vacanța următoarelor posturi:

un oficiant la subprefectura județului Timiș-Torontal în Timișoara;

4 oficanți la pretura plăsii Giulvăz cu reședința Peciul-Nou;

un oficiant la pretura plăsii Sânnicolaul-Mare;

Incadrarea celor numiți se va face potrivit clasei XI de salarizare, gradația 3 cu salar de bază 450 lei, sporuri de scumpete, indemnizația specială, chirie și eventual ajutor familiar.

Postulanții își vor înainta cererile timbrate la subprefectura județului Timiș-Torontal în termen de 15 zile dela apariția acestei publicațiuni în Gazeta Oficială a județului, atașând la cerere:

1. Extras de pe actul de naștere.
2. Certificatul medicului circumscripției în care domiciliază asupra stării sanitare.
3. Certificatul autorității în drept asupra apartinenței și purtării morale.
4. Dovadă pentru satisfacerea obligamentelor Militare.
5. Dovada de titluri școlare și examen de capacitate, conform art. 74 din Regulament.
6. Declarația de limbele, ce vorbește.

Postulanțul, care ocupă vr-o funcțiune publică își va înainta cererea pe cale ierarhică.

Cererile întârziate nu se vor lua în considerare.

Timișoara, la 15 Aprilie 1924.

subprefect:

Bejan.

Postul de subnotar.

Din comuna Moritfeld cu salarul stabilit în normele de salarizare și cu un adaus de scumpete lunar 800 Lei din casseria comunala și 8 m³ lemne de foc anual se poate ocupa imediat de un tânăr diplomat, care cunoaște atât limba română în cuvânt și scris cât și agențele notariale, pentru a cărui numire definitivă garantez în caz de convenire

Grabler, notar.

Publicațiune.

Pentru notariatul cerc. Moroda se caută un scriitor expert în afacerile de dare și în contabilitatea comunei.

Cunoașterea limbei statului este necesară. Salar lunar 200 lei și venite laterale. Postul se poate ocupa imediat.

Moroda, la 17 Aprilie 1924

Notar.

Publicațiune.

La cancelaria notarială din comuna Băgaciu (județul Târnava-Mică) se caută un scriitor sau scriitoare. Salar lunar 1000 Lei și eventual locuință. Postul se poate ocupa imediat.

Băgaciu, la 7. Aprilie 1924.

Notar.

„SCRIITOR NOTARIAL“ român versat în toate agențele notariale, cu pracsă de mai mulți ani, posedă perfect limba română, germană și maghiară caută un post pe car 'l poate ocupa imediat. :—: Adresa este: Nicolae Grindean, cancelist notarial în Ocna de fer, poșta Bocșa montană, Căraș Severin.

DELA NOTARIATUL PETROMAN.

No 344 1924.

Publicațiune.

La notariatul comunei Petroman (Plasa Ciacova 3 km. dela gară) devenind postul de subnotar vacant, public concurs.

Caut un individ de încredere și cu praxă.

Retribuțiunile sunt cele prevăzute în lege, precum și dela comună anual 3600 Lei chirie, 3600 Lei adaus de scumpete și 12 m². lemne de foc, aduse la casă.

În caz de înțelegere și alte venite. La caz că subnotar nu s'ar prezenta, se angajează și scrietor corespunzător, retribuțiunile scrietorului vor fi după înțelegere separată.

Postul se poate ocupa imediat.

Petroman la 16. Aprilie 1924.

Notar: *Knelly*

Notariatul cercual Criciova.

Publicațiune.

La notariatul Criciova (jud. Caraș-Severin p. Gavojdia) a devenit postul de subnotar, vacant. Cei ce doresc a ocupa postul, sunt invitați a-și trimite ofertul notariatului de sus.

Tot la acest notariat se caută și un scriitor, versat în agendele notariale.

Retribuțiunile împreunate cu aceste posturi sunt: Pentru subnotari cele stabilite în normele de salarizare, iar pentru scriitor lei 700 lunar. Ambii vor primi: odaie mobilată, vîpt, încălzit și luminat.

Posturile se pot ocupa imediat.

Criciova, la 28. Ianuarie 1924.

Tomin
notar cercual.

Publicațiune.

La notariatul Peștere (plasa Aleșd, județul Bihor) a devenit postul de subnotar vacant. Cei ce doresc a ocupa postul, sunt invitați

a-și trimite ofertul notariatului de sus, adevă la Primpretura Aleșd.

Retribuțiunile împreunate cu acest post sunt: salarul stabilit în normele de salarizare. Mai de parte va primi: odaie, încălzit și luminat. Posturile se pot ocupa imediat
Peștere, la 28 Februarie 1924.

Notar cercual.

Notariatul comunal Chișoda.

Publicațiune.

La notariatul Chișoda (p. u. Timișoara) a devenit postul de subnotar vacant. Cei ce doresc a ocupa postul, sunt invitați a-și trimite ofertul notariatului de sus

Emolumentele împreunate cu acest postul sunt: salarul stabilit în normele de salarizare. Mai de parte va primi: odaie sau pausal de cartir și venite laterale.

Postul se poate ocupa imediat.

Chișoda la 14 Martie 1924.

A. Oberst
notar comunal.

Publicațiune.

La notariatul com. Ilvamare (jud. Bistrița Năsăud pl. Rodnaveche) fiind postul de subnotar vacant se deschide concurs.

Retribuțiunile sunt cele prescrise prin lege și din venitele laterale după merit.

Tot la acest notariat se caută și un scriitor versat în agendele administrative, cu un salar lunar de 800 Lei.

Posturile să pot ocupa imediat.

Ilvamare, la 12 Martie 1924.

Nedelea
notar com.

Notariatul cercual Guradobra

Concurs.

La notariatul cercual Guradobra (Plasa Ilia se caută spre aplicare un cancelist cu praxă în agendele administrative.

Salar lunar 1000 lei, precum și vîpt și locuință gratuită.

Postul se poate ocupa imediat.

Guradobra, la 1. Februarie 1924.

Popa Miron
notar cerc.

Publicațiune de licitație.

Se aduce la cunoștința publică ca dreptul de vânat al comunei se va pa în arende prin licitație publică pe durata de 10 ani continuativ începând dela 1 jan. 1924 până la 31 Dec. 1933.

Licitația se va ținea la primăria comunei din Sângătin la 16 Iunie 1924 a. m oara 10.

Prețul strigărei va fi 1000 lei, doritorii de a licita vor depune un vadiu de 10%, care se va socoti in ultimul an.

Condițiuni:

Conform art. 10 din legea de vânat și a ord. M. de domenii direct vânatului Nr. 18384/922 cu puțină

intregire și cari se pot vedea la primăria com. și sediul not. din Boz.

Sângătin, la 20 Aprilie 1924.

Gh. Bozdog
not. c.

Dtru Chivane
primar.

Publicaț une.

La notariatul cercual din Birschiș plasa Mureș-Birchiș devenind postul de subnotar vacant public concurs

Retribuțiunile împreunate cu acest post sunt: Salarul stabilit in normele de salarizare mai departe va primi odaie încălzit și luminat. Tot la acest notariat se caută și un scriitor versat in agendele notariale. Retribuțiunile cu acest post sunt: 1200 lei și venitele laterale

Birchiș, la 30 Aprilie 1924.

Folcuta
notar cercual.

REUNIUNEA NOTARILOR

din plasa Deva.

Nr. 2—1924.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

CONCURS.

Reuniunea notarilor din plasa Deva, în baza hotărârei adusă în ședința extraordinară ținută la 19 Martie a. c. prin aceasta publică concurs pentru două lucrări de materie administrativă și anume:

Tema I.: Ce a fost notarul în trecut pentru administrația comunelor din Transilvania, ce este în prezent, ce trebuie să fie în viitor pentru comunele rurale din țara noastră.

Tema II-a: Ce condițiuni trebuie să întru-mească viitoarea administrație a comunelor rurale, din țara noastră ca să putem ținea pas cu statele din apus.

Deva, la 20 Martie 1924.

Președinte:

Oliviu Pinciu.

Din lucrările prezentate, două mai bine reușite se vor premia; însă cu premiul I. care va fi de 2000 lei, iar cealaltă cu premiul al II-lea care va fi 1000 lei.

Lucrările se vor trimite — sub „pseudonim“ pe adresa: Oliviu Pinciu președintele reuniunii, notar cercual in Peștișul-Mare, jud. Hunedoara, până la data de 1 August 1924. Lucrările ce se vor trimite după aceasta dată, nu se vor mai lua în considerare.

Asupra lucrărilor prezentate va decide o comisiune ce se va forma ulterior.

Secretar.

I. Ursu.

Poșta Redacțiunii.

Domnule Președinte!

Cetind revista Dvoastră, care din nenorocire abia numai de vreo 2 săptămâni mi-au picat în mână, î-mi iau îndresneala a cere câteva sfaturi ca dela un președinte al nostru, poate veți crede că eu sunt notar, dece folosesc expresie de „președintele nostru“, nu, încă nu sunt notar, ci numai am de gând să fiu.

Am 8 clase de liceu și diploma de bacalaureat dela un liceu mai de seamă din Ardeal. De mai de mult m'am decis să mă aplic carierei de notar și de-acea îndată ce am terminat cu studiile m'am angajat la o primărie ca practicant de notar, unde am făcut 8 luni pracă, ca în Octombrie să mă înscriu la „Școala de notari“ din Făgăraș.

De curând am citit o parte din proiectul reformei administrative, care mi-a întunecat câteva zile ochi și am regretat calea pe care am apucat. Din 2 licee fruntașe din Ardeal într'un an abia eu m'am dedicat carierei, iar în decurs de 4 ani din vreo 300 de bacalaureați abia 4 au îmbrățișat notariatul (cu mine cu tot). Nu-i de mirat deoarece foștii colegii noștri de pe primare au făcut cu chin cu vai 2-3-4 cl. civile și sunt notari deja de 2 ani, iar noi mai avem încă de studiat, și în fine, suntem egali cu aceia, ba ei mai au și 3—4 ani vechime în serviciu. Ba la un concurs poate tot ei vor fi mai perfecți de un șef al nostru oarecare și poate și notarii „à la Voitoianu“ (cei cu 4 cl. primare) vor fi mai preferabili decât noi căci au vechime în serviciu, iar noi cu studii în regulă vom fi subnotarii lor. Va-și ruga ca în coloanele „Adm. Rom.“ să vă ocupați și cu chestiunea aceasta la timpul său. Abandonam cariera aceasta, dacă nu ceteam o seamă de articole apărute în reviste ce cu onoare o conduceți Dvoastră, aceste articole m'au încurajat, parcă-mi spuneau „curaj și înainte!“

Ca să nu vă molestez cu prea multe, î-mi dați voe să fiu mai scurt.

Suntem vreo câțiva, cari bacalaureați, cari abs.

ai școalei com. sup, și ai școalei normale, cari toți suntem încurajați de lupta Dvoastră împotriva la o seamă de articole scâlciate din proiectul ref. adm.

Dle Președinte! Vă rog foarte respectuos ca după ce v'am arătat în cele de mai sus situația unui bacalaureat în fața acestor timpuri față de cariere de notar, vă rog să-mă sfătuiți ca să-mi continui praxa sau ce să fac?

Dacă Dvoastră credeți ca să-mi continui praxa și să nu mă abat dela cariera care am îmbrățișat-o, atunci vă rog foarte respectuos să-mi recomandați o comună din Banat, unde să fie notariat cercual, ca să-mi continui praxa la un astfel de notariat, deoarece eu până acum sunt la un notariat comunal și între munți, așa că ași dori să văd și administrația unui notariat cercual și comună în șes.

Vă rog Dle președinte a-mi satisface cererea mea modestă cât mai curând.

In speranța unui răspuns favorabil semnez

N. Căndea
practicant.

Primăria com. Turnișor, Jud. Sibiu.

86/1924 — 3. Martie 1924.

Dle Căndea!

Ne bucurăm foarte mult, că tinerii noștri îmbrățișază cariera notarială. Putem să vă comunicăm, că notarii în viitor au să fie funcționari mai apreciați, respectați și mai bine plătiți. Nu vă descurajați, contrariu, „curaj și înainte!“

Dăm loc adresei Dv. în revista noastră, ca să vă caute dnii colegi. Vă rog, să-mi comunicați condițiile Dv. și eu vă voi plasa.

Alexandru Buha
președintele Reun. Notarilor.

